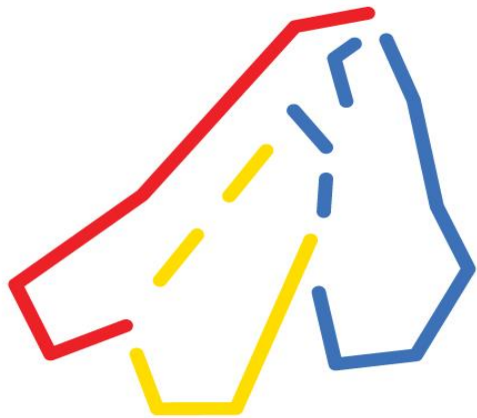

Gränstjänst
Rajaneuvonta
Grensetjeneste
POHJOISKALOTTI | NORDKALOTTEN

Suomen ja Norjan rajaseutuyhteistyöhanke

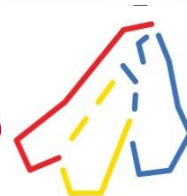
Skibotn, 18. kesäkuuta 2019

Pohjoiskalotin Rajaneuvonta

- Yksi pohjoismaisista infopalveluista.
- Ainoa joka palvelee kolmea maata; Norge, Sverige ja Suomi.
- 2 toimipistettä;
TornioHaparanda/ Skibotn
Aloitti v. 2011

Nordisk
ministerråd

Pohjoiskalotin Rajaneuvonta

Tavoite:

- **Sujuvoittaa** työnantajien, työntekijöiden, kansalaisten, yritysten sekä järjestöjen ja viranomaisten rajatylittävää toimintaa
- Lisätä työvoiman rajatylittävää **liikkuvuutta**
- Poistaa **rajaesteitä**

Yksityishenkilöiden yhteydenotot:

- **Työmarkkinat**

- Sosiaalivakutukset / työttömyysturvan siirrot/ sairaspäivärahat/ verotus/ muutto/ eläkkeet/ työnhaku/ koulutuksen vastaavuus/ jne.

- **Perheasiat**

- Muutto pohjoismaiden välillä/ perintö/ perheetuudet/ asuminen/ päivähoito/ koulu/ terveydenhuolto/ jne.

- **Tulli**

- Suomalainen auto Norjassa

Yksityishenkilöiden yhteydenotot:

- **Työasiat**

- Ongelmalliset työsuhteet; irtisanomiset, puuttuvat palkan ja lomarahojen maksut, puutteelliset työsopimukset, polkumyynti/ jne.

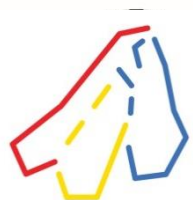
- **Ammattiliitot – työttömyyskassat**

- Norjassa ei ole työttömyyskassoja

- **Rajankävijät:**

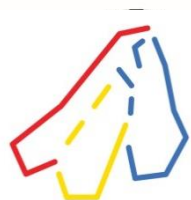
- Verotus

- Sosiaaliturva: mihin järjestelmään kuuluu

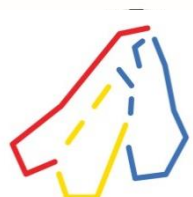
Yksityiset henkilöt:

- Asiakas ei ole saanut apua viranomaisilta
- Asia on monimutkainen
- Kysymys koostuu itse asiassa monesta eri kysymyksestä ja ongelmatilanteista
- Kielivaikeudet
- Yhteydenpito NAV:n ja muiden norjalaisten viranomaisten kanssa on haastavaa («NAV-språk»)

Yritysten kysymyksiä:

- Tulli, alv ja vero
- Työnantajat: työhönotto, rekisteröinti, verotus
- Rakennusalan toimeksiannot
- Yritystoiminnan aloitus
- Linkki yhteystietojen välittämiseen
- Yhteistyö elinkeinoelämän järjestöjen kanssa
- Kontaktit mahdollisiin yhteistyökumppaneihin

Ammattiliitot ja viranomaisyhteistyö

- Tiivistä yhteistyötä useamman ammattiliiton kanssa –
 - (kuljetusala, rakennusala, hoitoala)
- Esimerkiksi yhteisiä seminaareja Rakennusliiton ja Fellesforbundetin kanssa
- Yhteistyö viranomaisten kanssa useammalla tasolla – annamme myös lausuntoja aluetasolla, kansallisella ja pohjoismaisella tasolla koskien rajatylittävää toimintaa.

Rajaesteneuvosto

Pohjoismaiden **pääministerit** perustivat Rajaesteneuvoston
(IS, NO, S, FI, DK, Ahvenanmaa, Færøylene, Grønland, PMN, PN)

– Suomen edustaja Kimmo Sasi

Rajaesteneuvoston **päätavoite**:

- **Priorisoida** työmarkkina-, sosiaaliturva- ja koulutussektoreilla ilmeneviä rajaesteitä ja joita voidaan harmonisoida ja/tai poistaa. Lisäksi **estää uusien** rajaesteiden syntymistä.
- Aluelliset rajaneuvontapalvelut ja Info Pohjola- toimistot nostavat rajaesteitä neuvoston ratkaistavaksi.
- Ratkaista **vuosittain 10-12** pohjoismaista rajaestettä.

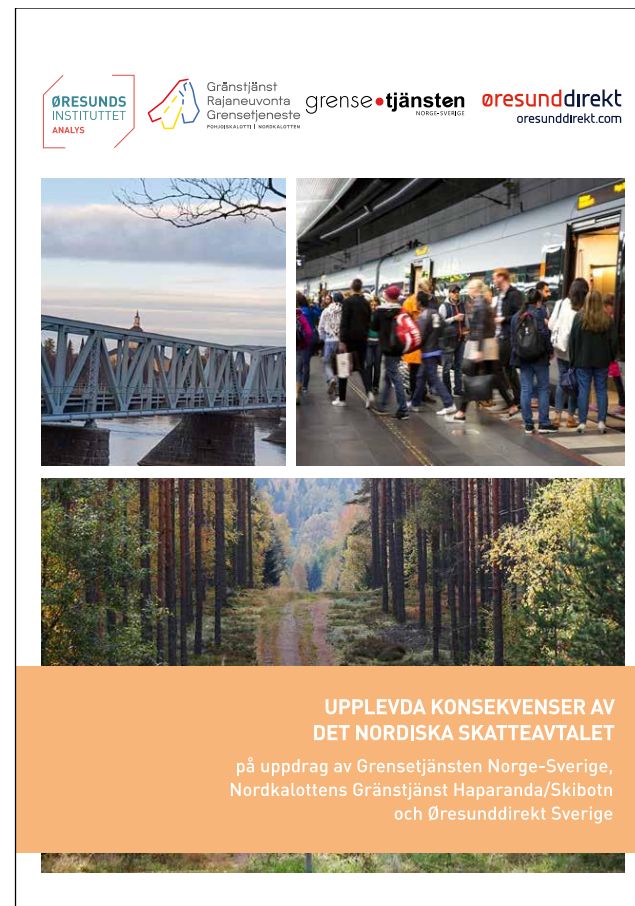
Rajaesteitä - esimerkkejä

- **Pasientreiser**
 - Hoitomatkat; Utsjoki
- **Sähköalan koulutuksen hyväksyntä Norjassa**
- **Rajankävijän verotus**
 - Sosiaaliturvamaksu
 - Eläkekertymä
- **Norjan alv. ennakkomaksu**
 - Duodji, käsityötuotanto

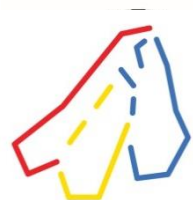
“Upplevda konsekvenser av det nordiska skatteavtalet”

- Analysen är genomförd på uppdrag av de nordiska gränstjänsterna Grensetjänsten Norge-Sverige, Øresunddirekt och Nordkalottens Grensetjeneste
- Analysens syfte är att undersöka vilka upplevda konsekvenser det nordiska skatteavtalet har för pendlare, arbetsgivare och kommuner längs de nordiska gränserna.
- 35 intervjuer har gjorts med gränspendlare, arbetsgivare, kommunföreträdare och gränstjänster i Sverige, Norge, Finland och Danmark.

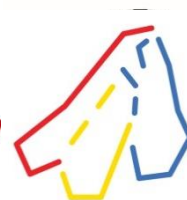
Rajaesteitä – Pasientreiser / hoitomatkat

- Pohjoiskalotin Rajaneuvonnalle tuli tämä asia käsittelyyn v. 2013, Utsjoelta
- Rajaesteneuvosto priorisoi tämän esteen jo vuonna 2014
- Rajankävijät maksavat **sosiaaliturvamaksun** Norjaan ja ovat siten oikeutettuja kaikkiin terveyspalveluihin Norjan puolella
- Norjan viranomainen, Helfo, ei kuitenkaan korvaa rajankävijöiden hoitomatkoja Norjan puolella, koska rajankävijät **eivät asu Norjassa**
- Este on ratkaistu siten, että suomalaiset voivat hakeutua hoitopalveluihin Suomessa.

Rajaesteitä – Rajankävijän verotus

- Pohjoiskalotin Rajaneuvonnalle tuli tämä asia käsittelyyn v. 2013, mm. Utsjoelta.
- Rajaesteneuvosto priorisoi tämän esteen vuonna 2014 ja vuonna 2017 este siirtyi Ministerineuvostolle pohjoismaisen verosopimuksen tarkempaan selvitykseen.
- Rajankävijät maksavat **sosiaaliturvamaksun** Norjaan (10%) ja maksavat itse **varsinaisen tuloveron** suomalaisen kotikunnan verotoimistolle.
- Rajankävijä on velvollinen jättämään veroilmoituksen sekä Suomeen että Norjaan; melkein aina pitää tehdä valitus ja veronpalautusten saaminen voi viipyä 1- 3 vuotta.

Rajaesteitä – Rajankävijän verotus /Eläke

Eläkeasioiden yhteydessä useampia esimerkkejä myös Utsjoelta:

Rajankävijän **eläkeperustan laskennassa** on puuttunut useampia työvuosia Norjan puolella:

- Työnantajan pidättämän sosiaaliturvan maksusuoritus ei ole näkynyt NAV:n rekisterissä
- **Eläkekertymä** on siis puutteellinen ja maksettu eläke liian pieni
- Rajaneuvonta on auttanut työntekijöitä saamaan «todistukset» maksetusta sosiaaliturvasta
- Rajaneuvonta on auttanut valitusten ja uusien hakemusten laatimisessa

Rajaesteitä – Norjan alv - ennakkomaksu

Väliaikainen myynti – esim. Kulttuuripäivät / Markkinat ja Festivaalit:

(tämä asia on nostettu meille inarilaisen yrittäjän toimesta)

- Suomalainen duodjar / käsityöläisyrittäjä joutuu maksamaan Norjan alv:in koko tuotemäärästä (25% myyntiarvosta) tulliselvityksen yhteydessä menomatkalla Norjaan.
- Paluumatkalla tulliselvityksen yhteydessä rekisteröidään sekä myydyt että myymättä jääneet tuotteet. Tämän jälkeen yrittäjän pitää anoa ennakolta maksetun alv:n palautusta myymättä jääneiden tuotteiden osalta.
- Hakemus käsitellään Skatt Öst:in, ja palautus voi kestää jopa 12 kk.

Rajaesteitä – miten Rajaneuvonta toimii?

Asiakas ilmoittaa ongelmatilanteesta Pohjoiskalotin Rajaneuvonnalle:

- **Kartoitamme ja analysoimme** tilanteen - onko kysymys rajaesteestä
- **Selvitämme** voidaanko tilanne ratkaista paikallisella ja/tai alueellisella tasolla vai kansallisella tasolla
- **Rekisteröimme** rajaesteen Pohjoismaiseen Rajaestekantaan
- Asia **käsitellään** Rajaesteneuvostossa

Osallistumme Rajaesteneuvoston kansallisiin **valmistelukokouksiin** Eduskunnassa sekä Ruotsin ja Norjan ulkoministeröissä 3- 4 kertaa/vuosi.

Miten me toimitaan?

- Henkilökohtaiset käynnit, puhelin, s-posti
- Kotisivut / Facebook
- Messut
- Tiedotustilaisuudet ja seminaarit
- Teemapäivät
- Yksilölliset neuvontatilaisuudet; esim. eläkeasiat Utsjoella ja Karasjoella 24.01.18
- Veroilmoitusneuvontaa Skatteetatenin ja VEROn kanssa

Nordkalottens Grensetjeneste

www.grensetjeneste.no / rajaneuvonta.fi / granstjanst.se

www.facebook.com/RajaneuvontaGranstjanst

riitta.leinonen@storfjord.kommune.no

 + 47 982 89 089

ellen.rydningen@nav.no

 + 47 452 41 246

paivi.koivupalo@tornio.fi

 + 358 40 126 7888

Nordisk
ministerråd

Takk – Kiitos – Tack – Giitu!

